

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12
Pe o lună . . . 2

Nr. de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
: Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Turcia constituțională.

Din împărăția turcească, de unde până acum nu străbăteau decât glasuri înăbușite de durere, zingățul unor lupte de sfășiere între popoare, de câteva zile se aude un vuet de chiote de bucurie, ce răsbate vijelios în lung și nlatul împărăției întinse peste trei părți de lume. Neamurile profetului Mahomet au mare praznic, căci stăpânitorul lor pământesc Luminăția Sa sultanul Abdul-Hamid, le-a dăruit toate libertățile cetățenești, le-a scăpat din jugul asuprirei, le-a dat constituție.

Turcia e socotită cea din urmă țară în rândul împărățiilor din Europa. Și mai ales dela războiul româno-ruso turc din 1877/8, când armatele române au uimit cu vitejia lor lumea, zdrobind și cea din urmă infiripare a temutei vitejii turcești, Turcia se credea ștearsă din rândul puterilor, cari în vârtutea vâjșoșiei lor pot amenința pacea europeană. De-atunci ea a fost tot bolind și supusă puterilor, cari pândeau meru prilejul potrivit să i poată da lovitura de mătă, stingându i și cea din urmă licărire de viață, ca astfel să poată împărți între ele rămășițele din Balcani ale pământului stăpânit de ea.

Turcii au fost odată cel mai temut popor în Europa, sbiciul popoarelor creștine. Pătrunseră până în inima ei, sus la Viena, stăpânind veacul întregi Ungaria, România, Serbia, Bulgaria, Rumelia și Grecia. Rând

pe rând însă în sborul veacurilor puhoiul năvălirilor lor a fost strins într'o alvie tot mai îngustă, hotarale împărăției lor s'au tot îngustit. Mai întâiu i-a scuturat Ungaria, apoi România și în sfârșit, în restimpuri scurte după altă, Serbia, Grecia, Bulgaria (care la 1885 ocupă și Rumelia) și insula Creta. Au rămas să mai stăpânească Macedonia, cu peninsulele Chalkis, Albania, Epirul și, deși numai cu numele, Bosnia, Herțegovina și Novi-Bazarul. În Asia împărăția lor cuprinde Armenia, Siria, Mesopotamia și Arabia; în Africa Tripolisul, Barka și Egiptul. Azi împărăția turcească numără cam vre o 40 milioane de locuitori, dintre cari numai vre-o 20 de milioane sunt turci.

Vedem că fața împărăției e foarte pistruiță. Singuraticele popoare tind în chip firesc să se desfacă de Turcia, dorește fiecare să fie de sine stătător și liber. Mai mult de furcă au turcii în Asia cu armenii, în Europa cu popoarele din Macedonia. Teritoriul din Balcani al împărăției e împărțit în șapte vilaețe: Constantinopole, Adrianopole, Salonic, Monastir, Janina, Cosova și Skutari, cu câte un guvernator, numit vali. Vilaețele se împart în provincii, în frunte cu un funcționar numit mutessarif, iar provinciile în cercuri, în frunte cu cai-macamii.

Poporul turcesc eră dat pradă acestor dirigători, cari îl jefuiau ruinându-l și îndobitocindu-l de tot. Tirănia lor se sprijinea pe armată, care de asemeni eră coruptă. Ast-

fel toate alcătuirile vieții de stat se caracterizau prin corupție, stricăciune. Tirănia cercă să sugrume orice pornire în sufletul popoarelor, cari în neputința lor de a scutura jugul se sfășiau între ele. Se formaseră bande de greci și bulgari, cari tăbărau prin munți și din vreme în vreme se năpustiau asupra satelor dându-le foc și omorînd pe locuitorii de alt sânge. Atentatele, omorurile și jafurile se țineau lanț. Grecii, bulgarii, sârbii și românii »țințari« (numiți așa după limba lor, care deși nu se osăbește mult de a noastră, are multe cuvinte cu sunetul »ț«) cercău să se stingă unii pe alții de pe fața pământului. Bandele grecești erau încurajate de Grecia, cele bulgare de Bulgaria, căci amândouă aceste țări voiau să rupă o parte din Macedonia pe seama lor. În mijlocul acestor lupte sângeroase mai mult suferiau frații noștri, românii macedoneni, cari sunt mai puțini la număr — cam vre-o 200.000 — și mai împrăștiați.

Se părea că sultanul cu armata și dirigătorii lui ticăloșiți nu e harnic să facă pace în țară și astfel marile puteri din Europa: Rusia, Anglia, Austro Ungaria (ajutată de România), Franța și Italia, au socotit să se amestece, să facă rânduială. Astfel ele au trimis jandarmi și funcționari străini, au silit pe sultanul ca pentru binele păcii să primească o administrație a lor. Dar vârsările de sânge n'au conținut și sultanul nici nu s'a prea silit să sprijinească amestecul puterilor, bine știind că ele toate um-

FOIȚA TRIBUNEL.

Staturile unui plușar luminat.

Nutrețuri.

— Puneți nutrețuri, băeți! Puneți nutrețuri! Acestea au fost cele dintâiu vorbe ce a spus feciorul lui Simion Militaru, când a venit din oștire și s'a așezat în Răscrucea.

Românii însă îi răspundeau:

— Păcatele noastre! Noi n'avem pământ de ajuns pentru porumb, dar să mai punem și nutrețuri!

— Dacă ați pune nutrețuri, ați avea și porumb mai mult.

— Cum așa?

— Iac'asa: având nutrețuri, ați hrăni mai bine vitele; având vite mai bune ați face arături mai adânci de cu toamna și ați scoate de pe fiecare pogan de porumb, câte-va măcinșuri mai mult.

Oamenii se prefăceau a-l crede, dar cât se vedeau între ei, zimbeau p: sub mustață și șoptiau:

— Cam ageamii cărturarul nostru.

N'au trecut însă nici trei ani la mijloc și Răscrucenii noștri au băgat de seamă că feciorul lui Simion Militaru nu duce grijă că n'are cu ce-și scoate vitele din iarnă. Vitele lor le sculai de coadă și cădeau pe brazdă când eșiau la plug; vitele lui Militaru sburdau când eșiau în primăvară.

Și nu odată s'a întâmplat că unii din ei să alerge la Dinu, intocmai cum alergă greerul din poveste la vecina sa furnică:

— Dă-mi, băiatule, vre o sarcină de fân că'mi mor vitele de foame!

Dinu le dă, dar nu uită să le spue:

— Puneți nutreț, băeți! Puneți nutrețuri!

Și după câți-va ani de nu preă mare belșug, veni un an rău, când nu se făcū nimic. Semănăturile se pârlișe pe ogoare, izlazul eră negru, pământul crepat și cerul totdeauna senin. Șirile vechi de pae de grâu fură mâncate încet, încet și într'o zi Răscrucenii se pomeniră fără fir de nutreț. Numai Dinu Simion Militaru mai avea o căpiță de vre-o trei care bune de fân de trifoi și luțerna de pe cele două pogoane din grădină eră bună de coasă. În anul acela au pierit jumătate din vitele Răscrucenilor și oamenii s'au învățat minte.

Veniau ba unul, ba altul la ginerele popii:

— Dinule neică, să ne înveți și pe noi cum să punem nutrețuri la anu!

— Cu dragă inimă! răspunse feciorul lui Militaru. Da, ce vreți voi să puneți: trifoi ori luțernă?

— Ce-o fi mai bun.

— Amândouă sunt bune, dar eu v'aș îndemnă să puneți luțernă, că ține mai mult.

— Cât?

— Vre-o cinci-sease ani.

— Dar trifoiul?

— Doi ani.

— Ei, atunci punem luțernă!

— Așa vă zic și eu.

— Da câtă sămânță mere la pogan?

— Să tot meargă 15 kilograme.

— Da-i scumpă?

— Hm! Nici ieftină. Dar noi să ne căsnim s'o luăm fără plată, dacă s'o putea.

— Bine-ar fi.

— Ia să vă iau eu in scris. Care se trece pe listă?

— Eu!

— Și eu!

— Mă trec și eu!

— Pune-mă și pe mine!

Se făcură în curând cincizeci de inși!

Trecu vara și pe toamnă începură ploile cari făcură să crească mohor pe locuri. Când căzu cea dintâi zăpadă, Dinu scrisese unui prieten din București se întrebe la Ministerul de Plugărie, ori la Domeniile Coroanei dacă au sămânță de luțernă ori de trifoiu. În acelaș timp se duse și în capitala județului și cu ajutorul unor foști tovarăși ai lui de școală, isbuti să ia făgăduiala prefectului, că are să ceară pentru județ sămânță de luțernă dela minister, pentru a o împărți fără plată la oamenii cari ar vrea să pue.

Dar în acest timp, Nicoli, logofătul boieresc, semănă vrajba între el și oameni, până când îl gâbuiră într'o seară niște flăcăi spoțiți cu funingine pe față și-l bătură muțește și pe 'nfundate de i-au tăiat pofta de minciuni.

Care n'a fost bucuria oamenilor când Dinu le-a spus într'o zi de pe la sfârșitul lui Ianuarie.

— A venit luțerna, băeți!

— A venit?

— A venit!

— Pe de geaba?

— Nu! Cu plată! Un franc kilogramul.

Cățiva se întunecară la față și Dinu îi văzu.

blă cu gândul ascuns să sfășie Macedonia în bucăți și s'o împartă între ele. Puterile au și legat mai multe învoieli cu privire la Macedonia, dar la înțelegere deplină încă n'au ajuns.

În vremea aceasta în sinul poporului turcesc a prins să se înfiripe în ascuns o mișcare mare. Inceputul acestei mișcări s'a făcut încă la 1848. Ea a fost pornită de tinerii cu carte, căci și turcii își au oamenii lor învățați. Aceștia cutreerând țările luminate din Apus și câștigând învățatură la școlile înalte de acolo, au înțeles stările triste din țara lor și s'au întristat de întunecimea ce domnește acolo. Înmulțindu-se numărul lor an de an, ei au început să scrie ziare și să propovăduiască ideea libertății printre turci. Se înțelege că au avut să lupte din greu cu tirania.

Dar ca orice pornire întemeiată pe dreptatea veșnică, mișcarea pornită de ei s'a răspândit mereu, cuprinzând întreg poporul. Săptămânile trecute a izbucnit la suprafață. Ca o flacără purtată de vânt ea a aprins suflute pretutindeni. Armata a apucat pe mâinile turcilor tineri, apostolii libertății, și regimente multe s'au răscolat. Oamenii tiraniei au fost alungați și vre-o câțiva uciși. Din toate părțile țării soseau la chioscul Jild, palatul Sultanului, vești amenințătoare. Revoluționarii au cerut ca în decurs de 24 ore să se dea țării constituție ca în țările creștine, căci la dimpotrivă vor începe vărsările de sânge, vor gonii din tron pe sultanul și vor pune mâna pe toată țara. Sultanul și sfetnicii văzându-și primejdii domnia și viața și văzând că în armată nu se mai pot bizui, au proclamat constituția.

Constituția de azi li s'a mai dat turcilor în 1876, dar atunci încă nu erau coapte vremile pentru libertate și sultanul a retras-o în curând. Azi se pare că Turcia a ajuns în pragul unui viitor modern. Constituția va trebui respectată. Insuflețirea generală în toată țara. Bandele grecești și bulgare s'au risipit. Neamurile diferite ce trăiau până mai ieri îndușmănite, azi se îm-

brățișează și se înfrățesc în nădejdea unui viitor pașnic.

La toamnă se va întruni cea dintâi dietă. Poporul va alege deputați pe baza votului obștesc și secret. Până când înainte autoritățile nu suferiau să stea de vorbă trei-patru oameni la un loc, azi e libertate de întrunire, — se țin adunări. Ziarele apar neimpedecate și pot să scrie ce le place. Temnițele s'au deschis și sutele de prizonieri, osândiți pentru apostolia libertății, iasă ca să sărbătorească împreună cu poporul ziua mare a desrobirii.

În fața acestor întâmplări puterile europene au rămas uimite și deocamdată privesc din depărtare desfășurarea lor.

Iată deci că și Turcia, țara socotită cea din urmă, ne-a luat pe dinainte. La noi temnițele sunt pline de osândiți politici, ziarele gem de pedepsele tribunalelor, deputații noștri sunt prigoniți pentru că încercă să lumineze poporul și stăpânirea șovinistă ne asuprește pe toate cărările, voină să stingă până și viața școlilor noastre. Din votul obștesc, cel mai sfânt drept al poporului, își fac bătaie de joc. Administrația ne prigonește, dările ne sting vloga, jandarmii se năpustesc asupra poporului pașnic, ca niște fiare sălbatice. La noi constituția e pe hârtie, ori se aplică numai pentru alții.

Svabii resping școala ungurească. Consiliul comunal al comunei șvabești Ujpecs a respins cu unanimitate propunerea autorităților de-a predă statului școala comunală, care azi e nemțească.

Nu ar fi oare pentru satele noastre o rușine să și maghiarizeze școalele, când până și șvabii cei amorțiți se trezesc și resping școala ungurească pentru a-și mântui comara cea mai sfântă a unui popor, limba maicei lor.

Prigonirea părintelui Hlinka. Guvernul și-a pus de gând să nimicească atât sufletește cât și trupește pe părintele Hlinka, martirul poporului slovac. Astăzi părintele este închis pe doi ani în temnița din Seghedin pentru „agitații“ făcute la alegerile trecute. Trupul subred al în temnițatului suferă mult de această greă osândă.

Procurorul nu s'a mulțumit cu atâta, ci i-a făcut proces pentru încă un articol publicat în ziarul „Ludovi Noviny“. Tribunalul din Pressburg a osândit din nou pe Hlinka la un an și jumătate temniță. Cartea de casaț e din Budapesta a respins apelul și a întărit verdictul tribunalului, încât părintele Hlinka va trebui să stea 3 ani și jumătate în temniță.

Dorim părintelui Hlinka să poată îndură voinicește această lovitură și să iasă sănătos din temniță pentru a-și continua lupta eroică pentru drepturile neamului său.

Un păcat al bătrânilor.

Înima, care bate pentru binele și fericirea neamului românesc, se cutremură la știrea tristă și dureroasă, că tinerimea română se împărtașește de o creștere tot mai slabă, educația neamului românesc din așteptatul și mult vestitul «viitor de aur» este pe o linie neconținut coboritoare. — Altcum erau tinerii cari făceau să vibreze aierul de sonoritatea limbei române, prin anii 1860, 70, 80, — pentru că aceștia formau generația de după 48. «Crescuți în idelle lui Mlca, Șincal, Malor, — aș mai adauge: de ale lui Andrei baron de Șaguna — patruși cu desăvârșire de idela romanității noastre, de mândria nobilă ce inspiră această conștiință, ei aveau cu toții ceva din seninătatea, din demnitatea, tăria de caracter a strămoșilor noștri romani.

În urma acestor constatări, pe cari le găsim în primarticolul «Tribunei» dela 10/23 Iulie 1908 nr. 152, fiind chestie deschisă, subscrisul, ca unul care am ajuns la mijlocul unei vieți omonești, îmi permit a lua cuvântul și a declara, *d'acapo* că cele cuprinse în pomenitul articol sub titlul: «Generația viitoare» le subscriu și mă identific cu ele; am însă unele observațiuni și păreri, pe cari le cred în legătură logică și necondiționată, — cu ideile conducătoare asupra acestei chestiuni.

Le public cu gândul împăcat de a-mi fi făcut datoria cinstită.

Este adevărat, că tinerimea crescută în spirit neromânesc are apucă uri de să te apere Dumnezeu; romanitatea ei, adevărat rezidă, poate numai în numirea sfioasă că sunt de origine români, încolo: »haine, femei, biliard, mâncări, beuturi«, chefuri și câte un »helz« pe de-asupra, iar ca sport »nobil«: cele 32 cărțicele...

A discută chestiunea creșterii morale — naționale și intelectuale a tinerimei noastre cu un cuprins mai larg, se cere, după mine, nu numai să constatați în generalități, că băntuie un mare

— Chilipirgiii să se dea la o parte. Care vrea să cumpere?

Șapte inși se aleseră din ceată.

— Vouă vă dau! — le zise Dinu.

Dar primarul care știă că luțerna se dădea fără plată, căci o plătișe prefectura, pufni de răs:

— Da' bine i-ai ales, Dinule!

Apoi către oameni:

— Luțerna se dă degeaba, măi potlogarilor. Dar n'avem decât trei sute de kilograme. Să vedem cui o dăm.

Cu mare greutate s'a făcut împărțirea și când a venit vremea de pus ovăsul, Dinu s'a dus la câțiva din oameni să le arate cum trebuie pusă luțerna.

I-a pus mai întâi să are mai adânc și să grăpeze bine locul. Apoi a azvârlit ovăsul: patru duble la pogon și l-a acoperit cu grapa lui de fer. Peste semănătura de ovăși a împrăștiat sămânța de luțernă: 15 kilograme la pogon și a acoperit-o cu grapa de spini.

Unul din ei însă vru să se arate mai deștept.

— Da' bine, măi vericule: de ce n'ai semănat luțerna odată cu ovăsul?

— De ce?

— Ei, de ce! Nu făceai două grăpături.

— Păi m'ain gândit că dacă le-oi semăna de-

odată și le-oi acoperi cu o singură boronitură îngrop luțerna prea adânc.

— Ei și?

— Și moare colțul de luțernă până a nu răzbi în fața pământului.

Românul făcu ochii mari, increși fruntea și zise:

— Așa-i mă, vezi? Eu nici nu mă gândiam la asta. Dar le puteai semăna pe amândouă deodată?

— Le semănam, dar eră să le seamăn foarte prost. Nu vezi ce mi-că-i sămânța de luțernă?

Dinu arătă la câțiva numai și aceștia la ceilalți. În primăvara aceasta douăzeci de pogoane fură semămate cu luțernă în țarna Răscručenilor.

Iar când printre firele de ovăși, începură a se desluși foile de luțernă, oamenilor le veni să chine de bucurie. Erau niște foite mici, rotunjioare, îngrămădite pe alocuri ca o spuzeală.

Și din zi în zi se împuterniceau firele de luțernă. A venit cu vremea și secera ovășului și luțerna rămase acum stăpână pe loc. Dar dacă nu se făcuse de coasă, eră minunată de pășunat. Vre-o doi români băgară vitele în ea, fără a întreba pe Dinu. Nu știu cum se făcu însă că acesta află și veni la ei:

— Bine, măi creștinilor, cum băgați voi vitele

în luțernă de acum? Nu vă e vouă milă de munca voastră?

Oamenii tăcură măle și-și făcură de lucru cu răsucitul țigărilor. Apoi, după ce își aprinse țigara, unul din ei zise:

— Ei și dac'am adus vitele în ea, ce-i?

Ce-i? Mai întrebă ce-i? O să rămâi fără ea. Mă, capsomane: luțerna nu trebuie păscută în anul dintâi, până nu se împuternicește ea bine.

— Așa o fi, măi fra'meu! — zise celalalt român. Hai cu vitele acasă!

— Hai dar! răspunse tovarășul lui și scoaseră vitele din luțernă.

În al treilea an al ei, luțerna eră o minune. Țara Răscrucei se mândria cu ea. Când începeau florile albastre a se deschide, oamenii — după spusa lui Dinu — eșiau la coasă. Și nutrețul des, frumos cădea în brazde groase. Dar la o lună după coasa întâia, luțerna se făcea iar de coasă. Albinele huzurau și Dinu zise oamenilor:

— Măi băieți: acum putem ține și câte un ulei (stup) pe lângă casă că au albinele de unde culege miere.

De trei ori au cosit Răscručenii luțerna în anul acela și pe toamnă au mai băgat și vitele în ea să pască. Iar când a venit iarna cu geruri și viscole, cei ce puseseră luțernă nu se mai întrebau ca mai înainte:

BÉTAY și BENEDEK,

atelier artistic pentru obiecte bisericesti

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernaculum, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Plauri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere.

Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

rău în sinul neamului românesc, ci să prezinti și soluțiile, adică mijloacele eficace de sanare.

După cum s'a accentuat, tinerimea de *dinaintea și după 48 a avut dela cine să inspire: Clain, Sincal, Malor, etc.*

Această tinerime, — după 48 — e astăzi, pe cea mai înaltă treaptă a vieții omenești, din sinul acestei tinerimi sunt recrutați azi bătrânii, conducătorii firești ai luminei în sufletul poporului românesc.

Dela aceștia am învățat și noi naționalism, patriotism și spiritul de jertfă pentru cauzele mari ale neamului, pe vremile înălțătoare dintre anii 1890 până la 1900.

Deputații naționali, toți, sunt din șirul entuziaștilor vrednici, dele cari am învățat câte știm, tot dela ei trebuie să așteptăm îndreptarea și îndrumarea vieții naționale în viitor, pe lângă cel unchiș dela Arad, și pe lângă frații lui din lungul și latul țării.

Un păcat al bătrânilor noștri de azi este, că numai cu prilejul adunărilor generale ale »Asociațiunii» și »Fondului de teatru», îi vedem chemători la muncă națională.

Patrimoniul însușirii moștenite și de care fu serăm părtași în timpul memorandumului și noi, este azi o avere păstrată cu sgarcenie de scumpii noștri conducători.

Istoria luptelor lor cu felurii vrășmași și cu atâtea curente toate dușmănoase popoului român din epoca mai nouă pușini tineri intelectuali, conducătorii de mâne ai neamului, o cunosc.

Să nu rătăcim. »Cartea de aur», istoriile critice, despre evoluția culturală-națională, sunt toate acte de pietate națională: apoteoza unor lupte de zei, printre șirurile oamenilor muritori.

Noi altceva cerem și altceva gândim: fiecare român cu reputația de conducător stimat în toate direcțiile vieții noastre sufletești, stabilită să înceapă un fel de pedagogie națională, să cheme tinerimea studioasă la conveniri sociale, cum erau bunăoară convenirile, petrecerile de prin Lugos, Caransebeș, Șiria, Pâncota, cu duhul lor înălțat înainte de asta cu 15—20 ani.

Reînvie în familiile frunțașilor cultivarea artelor frumoase, discuțiile edificatoare de dragostea porțului datinelor și a limbei străbune, să cunoaștem de aproape, cărările ducătoare la izbândă națională, ca să nu repetăm aceleași încercări, ci pe temelii experiențelor spuse cu grai viu, să putem adauge înainte și noi, câte o petricică la marea clădire națională.

Dacă ne adunăm, de pildă la onomastica unui unchiș, acolo drept răspuns la cuvintele calde ale tinerime, să avem un nou izvor de educație națională, în răspunsul unchișului.

Să știm, bunăoară, că *cine a pus bazele organizării noastre de azi, în legătură cu slavii dela nord și sud*, cum a lucrat, pentru a învins pedecile puse în cale-i, *ce calități are și cum pentru iubirea de neam, a cutriat cea mai însemnată parte de lume românească și slavă și a dezvoltat cultul figurilor istorice în sinul fraților români*, aproape trei decenii de-arândul!

Procedeele acestea, neapărat, va curăți zgura străină dimprejurul sufletului celor mai mulți dintre tinerii români; va feri tinerimea de viața ușoară și otrăvitoare de azi; va apropiă sufletele de suflete; va fi o disciplină orecum părințească, urmată din firea blândă a crescătorului cuminte, care-și cunoaște elementele și știe scopul ce-l urmărește; se vor face studii folcloriste în popor, se vor apropria de țărâtime, vor merge să asculte pe dl Iorga și vom avea în scurtă vreme șirurile încheiate și tinerimea păzită sub aripile ocrotitoare ale părinților spirituali.

Alte cărări mai apropiate de lumină nu cunosc, să le spuie alții. *Dela Crișul repede.*

Din România.

O excursiune a A. S. R. principesa Maria
Am anunțat la timp excursiunea Alteței Sale principesa Maria în județul Vâlcea. Asupra acestei excursiuni aflăm următoarele detalii:

A. S. R. a sosit Joi, cu trenul, în gara Băbeni unde a fost primită cu cele mai călduroase salutări din partea Integei societăți din Vâlcea.

Doamnele și domnișoarele Vâlceane au întâmpinat pe grațioasa principesă cu buchete de flori. Corul școlar din Băbeni a intonat imnuri naționale.

A. S. Regală a convorbit mai mult timp cu persoane din elita Vâlceană; principesa moștenitoare a spus că e foarte încântată de superbe poziții dela mănăstirea Horezu.

După aproape un sfert de oră A. S. R. principesa Maria care era însoțită de micii principii a plecat la mănăstirea Horezu unde s'a interesat de lucrările făcute pentru restaurarea acestui mare monument istoric.

A. S. R. a făcut apoi, după amiază o excursiune în admirabilele poziții dela mănăstirea Surpatele și la Govora. Noaptea principesa moștenitoare a stat la mănăstirea Horezu.

A doua zi, Vineri, A. S. R. principesa Maria și micii principii au mers la R. Vâlcea, au vizitat orașul oprindu-se la pepiniera județului unde au luat o mică gustare și apoi au plecat la Govora. Dejunul l-au luat la această stațiune balneară.

Dela Govora A. S. R. a plecat pe Valea Olteului până la mănăstirea Cornetu, admirând splen-

didele poziții. Seara principesa moștenitoare s'a întors în gara Băbeni de unde a luat trenul spre a veni la București.

Manevrele mari. Marile manevre din acest an vor avea loc în județul Romanați, și vor fi executate de către corpul I de armată.

În acest scop, A. S. R. principele Ferdinand și dl general Crăiniceanu, au fost zilele acelea în județul Romanaț de au vizitat câmpul de manevră.

Manevrele vor avea loc pe la sfârșitul lunii Septembrie.

Cartierul M. S. Regelui va fi orașul Caracal, unde Suveranul va sosi în ziua de 21 Septembrie. Defilarea trupelor se va face pe câmpia de lângă Caracal.

Studiile geologice la sate. Institutul geologic, care se ocupă cu ridicările de hărți geologice, și care studiază pământul arabil și toate substanțele minerale utile ale subsolului, chestiunile de alimentare cu apă ale comunelor, drenage, etc., va trimite și în această vară, ca de obicei, personalul său compus din geologi, — la sate.

Ministerul de interne a dat prefecturilor de județ din întreaga țară o circulară, prin care le face cunoscut că personalul însărcinat cu aceste studii, având nevoie de a le aduce la bun sfârșit, de tot concursul autorităților comunale, e nevoie să se pună în vedere administratorii de plăși și primarilor comunelor rurale, ca să dea geologilor institutului și întregului personal, tot concursul necesar, mai ales că lucrările nu se fac numai în interesul Statului, ci mai ales în interesul populației rurale.

Personalul geologic își va proba identitatea prin cărți de legitimație, purtând sigilul acestui institut.

Restaurarea mănăstirii Horezu. Mai multe ziare au anunțat că se va construi o reședință de vară la mănăstirea Horezu, din Vâlcea, pentru AA. LL. RR. Principii Moștenitori.

Știrea, astfel dată nu e exactă. Nu e vorba de construirea unei reședințe pentru Altețele Lor Regale la Horezu. Dar se procedează acuma la restaurarea completă a acestei mari și frumoase mănăstiri, și, fără a se face noi construcții, se vor amenaja în această mănăstire apartamente cari vor servi ca reședință Altețelor Lor Regale.

Castelul Peleş. Înfașurarea castelului Peleş, din Sinaia, va fi cu totul schimbată, — în urma dorinței M. S. Regelui. A început să se înlocuiască tot ce este de lemn, în fațadă, cu piatră.

— Cu ce-om scoate noi oare vitele din iarnă?

Pe primăvară însă Dinu primi dela un fost tovarăș de școală al lui, care acum era îngrijitorul unei moșii mari, vre-o zece kilograme de trifoiu cu care semănă un pogon. Iarba cu trei foi răsări foarte bine la adăpostul orzului cu care fusese sămănată și părea a făgădui un fân foarte bun. Dar într-o zi, pe când o arăta unor oameni, Dinu se opri de-odată 'n loc și se întunecă la față: trifoiul lui avea torțel.

Niște fire gălbui, subți și lungi se încolăciseră pe tulpinițele de trifoiu, și legaseră tufă de tufă pe-aproape o jumătate de stânjen pătrat.

— Cum dracu?! — se miră Dinu. Eu m'am uitat bine la sămânța de trifoiu și n'am văzut nici fir de sămânță de torțel.

Apoi se plecă și se uită cu băgare de seamă la firele acelui primejdios dușman al trifoiului.

— Bine c'am dat de el până a nu face sămânța și a nu i-se coace.

— Da ce eră să fie atunci?! întrebă unul din oameni.

— Ce era să fie?! Cine știe când mai puteam pune trifoiu pe locurile noastre! Asta-i buruiană afurisită, neică. Trebuie s'o opresc până nu-mi năpădește tot pogonul.

Și repezindu-se acasă, Dinu veni cu o coasă, cu un hârleț și cu o sarcină de pae. Così tot petecul cu torțel și mai intra cu coasa și împrejurul lui ca doi pași lățime. Amestecă apoi coștura cu paele ce adusesse și le dădu foc. După ce arse tot, se apucă de săpă petecul acela la o casmă adâncime, acoperind acel loc cu pământ în grosime de-o palmă bună. Se uită cu băgare de seamă la opinci și văzând că n'a ră-

mas nici un capăt de torțel pe ele, luă lanul și-l cercetă cu băgare de seamă

Oamenii cu care venise el, plecără de mult în sat, așa că Dinu se putea uita în tihnă peste tot locul. Nu mai văzu nimic. La două săptămâni iar trecu prin trifoiu și nici de astădată nu văzu nimic. În anul acela, după ce a secerat orzul, trifoiul se sbură bine până 'n toamnă și el îl cosi odată. Iar în anul al doilea se hotărî să-și facă singur sămânță de trifoiu. Când veni vremea coasei întâia, el își cosi trifoiul ca de obicei. Dar la coasa a doua lăsă netăiat un partal mai frumos și așteaptă să se coacă bine trifoiul de pe el. Când firele se uscaseră de tot și capetele de trifoiu păreau ruginii, se apucă și culese acele capete, lăsând tulpinițele pe loc. Și după ce a sfârșit de treerat spicoasele, începu a bate trifoiul. Dar lucrarea eră migăloasă și Dinu o lăsă până după ce făcu sămănăturile și ogoarele de toamnă.

Iar în miezul iernei se apucă iar de ea și scoase vre-o 20 de chilograme de sămânță curată de trifoiu. Avea desigur vre-un plan, Dinu nostru căci în primăvara următoare seamănă două pogoaane cu trifoiu.

Tot în primăvara aceea, câțiva oameni tărărită pe el, să i învețe ce alte nutrețuri pot pune, căci ei n'aveau nici trifoiu, nici luteră.

— Puneți porumb! — le răspunse Dinu.

Oamenii se uitară unul la altul, crezând că Dinu li ia în bătaie de joc și unul din ei zise:

— Da, nu punem noi porumb în fiecare an?

— Apoi nu așa.

— Dar cum?

— Semănați-l mai des, des de tot, să crească firele unele lângă altele, ca să nu se poată îngroșa-și când o începe să-i dea pe ici-colea spicul, tăiați-l ca pe fân, uscați-l și faceți-l porcoae, apoi căpițe. Și dacă voiți să aveți un nutreț și mai bun, semănați-l în două cu meu.

Oamenii îl ascultară și chiar în primăvara aceea făcură așa precum îi învățară Dinu, iar în iarna ce urmă, nu mai duseră nici o grijă pentru vitele lor care ieșiră frumoase în primăvară.

Iar primăvara, cum înfloră bine pământul, Dinu Militaru trecea cu grapa prin luteră, având grijă să-i întoarcă dinții înapoi.

Mai mulți oameni însă se plânseră odată că luteră se prea scutură la strâns și nu rămâne din ea decât bețele tulpinilor.

Dacă n'o întoarcem pe amândouă părțile, nu se usucă bine; dacă o întoarcem, se scutură. Ce-i de făcut?

— Să vă învăț eu! Ați văzut voi ce mi-am făcut eu acum de curând?

— Ce?

— Niște capre de uscat luteră și trifoiul.

— Nu le-am văzut.

— Trei pari ascuțiți la capetele de jos și legați împreună la capetele de sus. Pe acești pari bat niște bețe cari țin palele de fân să nu cază în jos.

Oamenii nu prea erau lămuriiți cum vin caprele acelea, dar când le văzură după câțva timp pe câmp, înțeleseră că se puteau face ușor de orișicine și deoarece lemnele nu erau scumpe prin partea locului, mulți din ei se grăbiră să-și facă și ei.

Sentața

în chestia clubului din Arad.

Deputați naționali osândiți.

Arad, 30 Iulie.

Prefectura poliției din Arad și-a adus în sfârșit sentința în afacerea partidului național din Arad care a înființat aici un club.

Pentru oricine va fi de interes să afle dacă înălțata noastră poliție permite înființarea clubului național în Arad sau nu. Sentința însă e culmea unei *sentințe echivoce* adică în doi peri. Se vede că redactarea ei a pricinuit dlui prefect de poliție multă bătaie de cap. De aici se explică întârzierea sentinței.

Dar cu toată întârzierea asta, dl prefect nu a știut să deslege întrebarea asta atât de grea ce singur și-a pus-o într'un chip atât de prisos, și dacă l-am întrebă, suntem sigur că nici el nu ne ar putea spune în baza sentinței dacă permite înființarea partidului sau nu.

Firește, întrebarea asta i-am face-o cel mult de curiozitate, ca să ne amuzăm de încurcătura dînsului. Cât pentru înființarea clubului, asigurăm pe dl polițai că nimeni dintre noi nu va cere preșosul dumnisale aviz, ci vom merge înainte pe calea organizării noastre, nepăsători de orice ucaz al d-sale și al inspiratorului său, guvernul unguresc.

Iată pe scurt cuprinsul acestei hotăriri: Prefectura a pus supt acuză pe deputații dr. N. Oncu, dr. Ioan Suci, dr. Stefan C. pop și Vasile Goldiș și pe fruntașul nostru dl avocat Mihai Veliciu pentru două delict: întâi pentru înființarea unei reuniuni politice, delict care contravine ordonanței Nr. 1136/1898 a ministrului de interne. Prefectura poliției a binevoit să *absolve pe deputați de acest delict*. Al doilea delict al lor ar fi fost convocarea unei adunări cu caracter politic fără o a fi anunțat poliției delict care contravine ordonanței Nr. 766/1898. Acuză a doua nu a fost ridicată decât împotriva deputaților Suci și Pop și împotriva dlui M. Veliciu, și acești d-ni au fost osândiți pentru delictul acesta la o amendă de câte 100 cor. (preschimbătoare în câte 5 zile amendă în caz de neplătire) și la altă amendă de câte 50 de coroane fiecare sau în caz de neplătire, câte 3 zile reclusiune pe cheltuielă personală a amendărilor. Numiții domni vor trebui să plătească și toate cheltuielile procedurii.

Domnii dr. N. Oncu și Vasile Goldiș nu au fost acuzați de al doilea delict căci pe cum se știe, au lipsit pe timpul deschiderii clubului duși să-și caute de sănătate.

În motivarea sentinței se arată întâi pe scurt organizația partidului naționalităților pe baza statutelor tipărite de partid.

Este deci lucru neîndoișos, se spune cuvânt cu cuvânt în sentință, că *organizația pe baza acestor statute reclamă controlul autorităților, și deci activitatea ei nu se*

poate admite decât în baza unor statute aprobate de guvern. (?)

Cu toate acestea acuzații sunt *absolviți de această acuză* pricină că ei ar fi *tăgăduit* că au înființat o societate politică și tăgada lor nu a putut fi infirmată cu dovezi. (În realitate deputații noștri nu au tăgăduit înființarea clubului ci a unei *societăți politice*, ceea ce face mare deosebire. Căci înființarea unei societăți politice reclamă aprobarea guvernului, pe când la înființarea clubului unui *partid parlamentar* nu trebuie, deoarece un partid parlamentar în sensul constituției nu are nevoie de aprobarea guvernului. Poliția a ridicat însă acuza pentru înființarea unei *societăți politice*, lucru fals pe care deputații l-au tăgăduit ca fiind neadevărat).

>Faptul că >statutele< au fost elaborate, și că au fost tipărite nu poate constitui un delict, ci se califică cel mult ca *încercarea unui delict*, care însă în sensul legii nu poate fi pedepsit.

Pentru acest delict deputații sunt deci absolviți, pe când pentru ținerea unei întruniri de caracter public și politic ei au fost osândiți.

La interogator deputatul dr. Ioan Suci a mărturisit că în luna lui Februar a. c. a publicat în >Tribuna< o convocare pentru deschiderea clubului pe ziua de 16 Februarie. S'au prezentat vre o 50—60 de persoane. Dânsul a rostit un discurs spunând că partidul național, fiind recunoscut ca partid a înființat un club pentru ca membrii clubului să aibă un local statornic.

Dr. C. Pop a mărturisit că a fost față la întrunire și că dr. Suci ar fi rostit cuvântarea amintită.

Mihai Veliciu a mărturisit că a luat parte la întrunire și că a luat cuvântul mulțumind dlui Suci.

S'a stabilit deci în mod evident că s'a ținut o adunare publică de caracter politic la care s'au rostit discursuri politice.

S'a luat în considerare ca *împrejurare atenuantă* faptul că acuzații nu au fost încă osândiți pentru astfel de delict, dar ca *împrejurare agravantă* faptul că ei dispun de o cultură superioară și cunosc legile.

Acuzații pot reclama în termen de 3 zile dela primirea sentinței.

Din străinătate.

Evenimentele din Turcia.

Insuflețirea în Constantinople a mai conținut. Locuitorii ascultând de comitetul turcilor tineri s'au întors pe la casele lor dând răgaz guvernului să înceapă lucrările pregătitoare pentru convocarea parlamentului la toamnă. Sultanul a pus ieri jurământ pe constituție în fața seic-ului-islamului, șeful ulemalelor (cea mai înaltă corporațiune judicătorească). La rostirea jurământului sultanul a pus mâna pecoran (biblia turcilor), semn că e hotărât să cinstească cu sfințenie legile constituționale.

Din toate părțile țării se vestește liniște.

Demonstrațiile de bucurie au conținut prețutindeni. Autoritățile comunale și orașenești muncesc la alcătuirea listelor de alegători în vederea apropiatelor alegeri parlamentare. Un comunicat eficient aduce la cunoștință, că ministrul de interne a fost încredințat cu organizarea și conducere alegerilor.

În străinătate a stârnit senzație vestea alungării unor ofițeri de jandarmerie francezi. Turcii tineri înstăpâniți pe întreaga țară, se spune că nu vor îngădui ofițerilor jandarmeriei străine să mai useze de drepturile bazate pe învoiala de Mürzsteg. Se pare că instituțiile de reformă ale puterilor au devenit de prisos cu totul.

Puterile privesc cu un început de nedumerire noua desfășurare a evenimentelor. Dar poate turcii tineri, cari au reușit cu organizația lor admirabilă să elupte constituționalismul peste noapte și le au silit astfel să bată în retragere, vor fi destul de prevăzători să nu le dea un pretext de nou amestec, în acest caz — îndreptățit. Numai atunci vor fi la adăpost de orice amestec, dacă vor garantă toate condițiile de neîmpedecata dezvoltare celorlalte popoare din Macedonia.

Din mizeriile Bihorului.

Țăranii noștri de prin Bihor mai peste tot trăiesc din prăsierea vitelor. Acestora însă le trebuie pășune și de aceasta n'au țărani bihoreni. Și atât de mult n'au, că unii și vara sunt constrânși a-și ținea vitele în grajd. Pentru că pășunile sunt: ori ale erarului, ori ale episcopilor. Iar pășunile acestea se întind uneori chiar până la ușa țaranului, așa că acesta pe lângă toată paza și bunăngrijire, tot scapă din când în când vitele în pășunea străină. Iar șumarii și pândarii străjuesc cu toată energia în preajma acestor săteni, pe cari apoi fără suflet și milă îi pun la cele mai grele amende, încât bietii țărani abia mai pot respira în draga >libertate<.

Pe copiii acestora, pe lângă amenzile părinților, îi mai și bat tirănește și-i desbracă de haine până la piele. — Iată cum scrie un ungur despre un caz de ac sta într'o foaie ung rească din Oradea mare:

>Având în serviciu pentru pășunarea vacilor un fecioraș român, într'o Duminecă seara mi-a venit acasă numai în cămașuță, ploaie și bătut de vânt toată ziua și zgriburind de frig mi-a spus, că pădurarul episcopului l'a desbrăcat de toate celelalte haine și l'a lăsat gol.

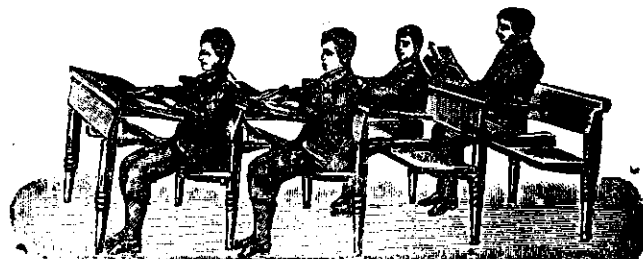
Mi-a fost milă de copil și încă în seara aceea am alergat la pădurar (iagăr) să-i scot vestmintele, dar fără rezultat. Astfel bietul copil a plecat și mâne-zi la 4 dimineața cu vacile la munte tot prin ploaie rece și tot numai în amărâta-i de cămeșuță. Acolo l'a bătut ploaia și vântul iarăși până seara târziu. În timpul acesta eu am încercat de nou să-i scot hăinuțele.

De doră ori am încercat, dar fără rezultat. Mai în aiu i-am scris, la ce nici nu mi-a ră-puns. Apoi m'am dus în persoană și i-am oferit să plătesc paguba, dar nu numai că nu mi-a dat hainele copilului, ci eră p'aci să mă dea și pe mine afară grobianul de pădurar *Györy Géza*, încrezutul episcopului.

Seara, când a venit copilul cu vacile, abea mai putea sta pe picioare, abea putea vorbi și tremura vântat ca pruna, încât am plâns de mila lui. Dupăce încăpăținatul tiran nici după trei zile n'a dat hainele, l'am acuzat la fisolgăbirăul din

Bancă de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de biurouri
 și fabricare de instrumente gimnastice.
Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

Vaşcou, nu numai pentru haine, ci și pentru atentat la sănătatea copilului.

Dacă chiar și ungurii scriu așa despre oficianții lor, și dacă și oamenii de încredere a-i episcopului lor, sunt atât de cruzi și tirani: cum să mai căutăm noi milă pe la ei și jandamii lor.

Sfințirea bisericii din Trebinje.

— Corespondență particulară. —

Trebinje e un orașel în sudul Herțegovinei, aproape de granița Dalmației. Majoritatea locuitorilor, cât mai ales a împrejurimii sunt sârbi, de confesiune ortodoxă. Înainte cu 20 de ani au început cu zidirea unei biserici mari, acomodată pentru oraș cât și pentru împrejurime, dar mijloacele materiale nu le-au permis decât abia după 20 de ani să și vadă dorința realizată.

În ziua ss. ap. Petru și Pavel (12 Iulie n.) a. c. s'a făcut sfințirea acestei biserici prin mitropolitul din Mostar Petru Zimonici, cu asistență strălucită. Cu aceasta ocaziune, Trebinje a îmbrăcat haine de sărbătoare și a fost locul de întâlnire a tot ce Herțegovina, Bosnia și Dalmația de sud are mai de frunte. E a admirabil să vezi poporul acesta în costumul său atât de pitoresc și interesant.

După sfințirea bisericii s'a dat banchet, la care au fost invitate autoritățile militare și civile. Banchetul s'a ținut pe largul loc din apropierea bisericii. Pentru speșele cu sfințirea și celelalte s'a preliminarat suma de 40 mii cor.

Ocaziunea aceasta a fost binevenită pentru cei străini de a cunoaște poporul, pentru că mai ales la astfel de ocazii poate omul să studieze caracterul, datinele și aplicările unui popor.

Înainte de toate vezi și te convingi, cât de mult ține acest popor la biserică sa. Aceasta s'a văzut și din colecta ce s'a făcut la banchet. Tărani mai de frunte dăruiau 80—100 cor. Astfel nu numai că s'a adunat suma preliminară, dar a mai rămas și un plus în favorul bisericii.

Bucuria poporului deci era mare văzându-și Sionul ridicat. Și cum își arată poporul bucuria sa la astfel de ocazii? L noi o știm, la orice ocaziune fără de afurisit și de rachiu nu se poate. Poporul nostru în mare parte a decăzut într'atât, încât nici o pomană sau praznic (patronul casei) nu poate să-l sârbeze altcum decât prin beție.

Nu este scopul acestor sîre a arăta nenumerabilele rele, ce le cauzează beția. Acestea le cunoaștem noi bine, fiecare. Nu astfel a fost la Trebinje. Spre mirarea multora — poate — constat și la acest loc, că nici o neînțelegere, ceartă, ș. a. de acestea nu s'a ivit, ba ce e mai frumos, pot zice și întări că nici unul n'a fost beut. Și aceasta la o mulțime de 6—7 mii de oameni.

Iată deci morala acestui popor, care până înaintea de abia 30 de ani gemea sub jugul turcesc, în întunecul neștiinței n'având școli cari să îl ridice pe o treaptă mai înaltă de civilizație.

Poporul nostru din Ungaria în totalitatea sa fără îndoială se află pe un nivel mai înalt de cultură, având noi școli și biserici în fiecare comună, dar ce folos că din cauza beției și a desfrâului stă — în mare parte — atât de jos moralicește.

Dela dânsul se cer mari și grele sacrificii spre a-și susține biserică și școala sa, și e mare întrebarea, dacă va putea să facă față atâtor greutăți pe lângă înclinările sale atât de stricătioase?

Într'adevăr, m'am întristat și măhnit în interul meu făcând această comparație, care numai în defavorul nostru cade.

Școala și biserică au menirea de a instrui, de a educa. De a arăta ce bun, moral și frumos, de a excita în internul omului dorința spre acest bun moral, și a-i arăta calea și mijloacele, prin cari se poate ajunge la moralitate.

Mare și grea misiune au de a împlini conducătorii naturali ai poporului: preoții și învățătorii!

Iar autoritatea politică și-ar face merite neperit are, dacă ar dispune, ca în Dumineci și sărbători birturile (crișmele) să fie toată ziua închise. Câte biserici rămân goale; preotul ar cuvântă, însă nu are cui? Pe când localurile unde se bea și cari numai desfrâul și corupțiunea lătesc, sunt pline.

Poporul herțegovinean are viitor pentru că baza pe care stă și trăiește e: moralitatea.

Delabosnia.

Intrevederea dela Reval.

Toastul țarului și răspunsul lui Fallières.

Reval. La prânzul de gală dat ieri pe bordul yachtlui „Standard“, țarul a ținut următorul toast:

Sederea d voastră în mijlocul nostru va avea de efect, sunt adânc convins despre aceasta, că legăturile de inalterată prietenie unind Rusia și Franța să devină și mai strânse, iar ferma hotărâre a ambelor țări amice și aliate de-a rivaliza pentru menținerea și consolidarea păcii universale, va fi din nou pusă în relief.

Răspunsul lui Fallières.

Președintele Fallières a răspuns:

Sunt fericit a confirma aci Majestății Voastre sentimentele de statornică amicitie care unesc ambele noastre popoare. Această alianță, atât de fericit inaugurată pentru salvarea intereselor comune, primește prin lunga și durată o prețioasă consacrare. Ea este în Europa o garanție a menținerii echilibrului și va continua să existe spre cel mai mare bine al Franței și Rusiei.

Scene furtunoase la Carloviț.

Ședința de ieri a congresului din Carloviț a avut multe scene agitate și chiar furtunoase.

Membrii partidului neatârnat sârbesc au afirmat că traducerea sârbească a cuvântării comisarului regesc Günther ar fi fost falsificată. Partidul radical a protestat cu indignare împotriva acestei afirmări.

Este foarte probabil că congresul va fi dizolvat fără a alege patriarh și atitudinea partidelor față cu persoana noului patriarh nu este cunoscută.

Ziarele ungurești afirmă că în zilele din urmă ar fi scăzut sorțile de isbândă ale episcopului Zmeianovici și ar fi crescut ale lui Bogdanovici. Dar acestea nu sunt, firește, decât apucături electorale inspirate de-adreptul de guvern și nu le putem da nici o crezare. E sigur că membrii congresului de orice partid vor avea mai presus de toate în vedere interesele poporului și bisericii sârbești și nu pot fi duși în rătăcire de minciunile tendențioase ale presei jidano ungurești.

Congresul a fost prezidat de *Miron Nicolici*.

În jurul sumarului ședinții trecute s'a încins o discuție violentă. Budisavlievici din partidul sârbilor neatârnați a cerut ca discursul comisarului Günther să fie reprodus ungurește din pricină, că traducerea sârbească e greșită.

Au mai vorbit *Hađgi, Banianin*. Dușan Peleş tot din partidul neatârnat atacă pe radicali pentru că au ascultat cu răbdare discursul unguresc al lui Günther.

Radicalii strigă violenți:

— Are dreptul de a vorbi ungurește!

— Legea îi permite!

— De ce nu l-ați împiedicat dacă nu vă convine?

Mihallovici (radical) năvălește în mijlocul sălii și strigă:

— Vreți cu orice preț dizolvarea congresului!

Novac (radical) strigă lui *Peleş*:

— Ești lefegiul lui Khuen-Héderváry!

Popovici: Asta-i obrăsnicie! Nu suferim astfel de suspiciuni!

Toți năvălesc spre mijlocul sălii și sunt gata să se încalere. *Popovici* strigă necontentit. Câțiva deputați mai domoli îi potolesc cu mare greu.

Ședința e suspendată și la redeschiderea președintele chiamă pe *Popovici* la ordine. *Popovici* cere scuze.

În continuarea discuției, congresul hotărăște ca sumarul ședinții să fie corectat, căci în traducerea sârbească a cuvântării lui Günther intrase o greșeală, prin omiterea unui cuvânt.

Popovici cere între altele că sumarul să nu se mai facă și în limba ungurească, atât de antipatică.

În ședința de după prânz *Radivoievici* raportorul comisiei pentru ordinea de zi spune că ordinea de zi a fost stabilită în 11 puncte între cari a 39 era alegerea patriarhului dar că rescriptul împărătesc a schimbat asta punând alegerea în fruntea ordinei. După părerea majorității congresului, fixarea ordinei de zi este dreptul congresului.

În cele din urmă se adoptă hotărârea că întâi se va alege patriarhul și pe urmă se va dezbate ridicarea salariilor preoțești. Să hotărăște în sfârșit că alegerea va fi Sâmbătă dimineața la 10 ore.

Vineri nu va fi ședință.

„Branik“ despre ședința de ieri a congresului.

Ziarul lui *Polyt* din Neoplanta în numărul său dela 29 c. scrie următoarele: „Dela gura Murășului până la granițele sudice ale monarhiei, întreg poporul sârbesc fărăosebire de colorit de partid, așteaptă cu cea mai încordată atențiune rezultatul alegerii de patriarh.

Această deosebită atențiune i-se dă actului acestuia mai ales din pricină, că în trecut nici un guvern nu s'a îngesat atât de fățis în alegerea de patriarh. Pentru aceea și partidele congresului în general privesc cu ochi dușmănoși și cu vădită răceală desfășurarea actului de volnicie a guvernului.

Dela 1868, de când adevărat s'a creat legea pentru egala îndreptățire a tuturor naționalităților și s'a garantat libertatea limbei fiecăruia în biserică sa, nici un guvern n'a propus Maiestății Sale alegerea unui comisar regesc atât de străin, încât nici macar un cuvânt să priceapă sârbește, cum e actualul comisar Günther, care pentru prima oară a deschis congresul cu discurs unguresc.

Toată sârbimea e deprimată din prilejul acesta, iar croații sunt revoltați până la sânge, căci în biserică lor n'a sunat încă glas străin. Supărarea e generală apoi și pentru enunțările comisarului, de a nu permite pertractarea nici unui alt obiect, afară de alegerea patriarhului, fiindcă majoritatea absolută a congresului era de acord a prezentă și votă mai întâi un regulament intern cu privire la alegerea de patriarh, și apoi pe baza celuiuia să se facă alegerea.

Se vede, că guvernul a prins veste de acest plan al congresului și pentru aceea a ordonat comisarului de a nu permite nici un fel de pertractare.

Biserică sârbească își are autonomia sa proprie, garantată până acum de toate legile țării. Delăturarea ei acum în mod atât de volnic produce amărăciune și supărare justă în inimile tuturor credincioșilor.

De aceea se crede, că toate partidele congresului vor fi una și vor protestă contra ingerinței streine în biserică străbună. — Alegerea verosimil nu se va țineă.

In atențiunea parohiilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

plotor de firme de embleme de biserică și auritor, Barosvásárhely, Kossuth Lajos utca 26.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă

orice incorectitate în executare. — La dorință se trimite deseneuri porto-franco.

Cu distincție stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

Maghiarizarea școlii din Ciomacoz.

Primum din Ciomacoz corespondența de mai la vale, care ne relatează o volnicie de necrezut contra școlii românești din Ciomacoz.

Stimate dle redactor!

Vă rog stimate dle redactor, ca să binevoiți a da loc în prețitul ziar „Tribuna” loviturii ce ca un trăznet fulgerător a căzut asupra noastră pe neașteptate în zilele acestea.

Școala noastră română, pe care noi și părinții noștri am susținut-o și o susținem cu mari jertfe din sărăcia noastră fără nici un ajutor din partea statului, este în pericol de a fi maghiarizată, căci, comisiunea administrativă comitatensă în ședința sa ținută la 10 Iulie a. c. nr. 3501 a decis: „In școala confesională gr. cat. din Ciomacoz, limba de propunere se declară limba maghiară, pentru că și înainte de pășirea în vigoare a legii din anul 1907, articolul de lege 27, în aceasta școală a fost introdusă limba maghiară ca limbă de propunere; religiunea însă se va putea propune în limbă străină, în contra acestei deciziuni susținătorul școlii poate apelă în 15 zile la înaltul minister de culte și instrucțiune publică.”

Aceasta deciziune ilegală s'a înaintat la Prea veneratul ordinariat episcopesc gr. cat. de Oradea mare cu rugarea, ca să apere dreptul de limbă al școlii, de oarece aserțiunea comisiunii administrative comitatense este falsă, pentru că limba maghiară niciodată de când susținea școala română în Ciomacoz n'a fost introdusă ca limbă de propunere, în școală, Scaunul școlar niciodată n'a subscriș un atare proces verbal din care se rezultă un neadevăr atât de nefundat și temerar. Despre rezultatul acestei cauze gingașe vă voi raporta la timpul său. Iată cum respectează potențaii, stăpânitorii noștri drepturile naționalităților în țara noastră, ne maghiarizează cu forță, atunci, când fițițele jidano maghiare plătite de guvern bucina și vestesc ubi et orbi că noi românii ne bucurăm de toate drepturile garantate nouă în legile sancționate de bunul nostru monarh. Aceasta este o minciună din cele mai corurâte.

Despre goanele zilnice, cari le îndură părintele nostru, Mult on. dn Lazar Jernea, cum este huițuit, maltratat și bătut prin unealta oarbă a stăpânitorilor noștri, notarul local Becsky György, cum e dat pe mâna procurorului reg. comitatens de Satmar, vă voi raportă cu cea mai aproape ocaziune.

Ciomacoz, 26 Iulie 1908.

Cu toată stima:
Ovid Someșan.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 30 Iulie n. 1908.

— Școlile noastre din Bihor. Citim în ziarele ungurești, că în urma repetitelor denunțări ale sperjurului inspector școlar din Bihor. L. Vasadi, consististorul gr. cat. din Oradea mare ar fi dispus, că în școlile unde învățătorul nu știe bine ungurește să se mai aplice un învățător sup ent, „foarte iscusit în știința” limbii ungurești. Prin dispoziția aceasta consististorul ar ținti să previe măsurile aspre ale guvernului, puse în perspectivă pentru cazul dacă prelecțiunile de ungurește n'ar corespunde legii din 1907.

Ce-o mai fi și asta?

— Amestecul poliției la o alegere de învățătoare. Ni-se scrie din Măidan că alegerea de învățătoare de acolo s'a făcut cu asistență polițială și că protopopul n'a protestat. Din scrisoarea corespondentului nostru nu apare motivul amestecului, ci se spune numai că alegerea a fost condusă până la sfârșit de „organele polițiale” și că s'au săvârșit și ilegalități. Se poate ca alijitorii așezămintelor noastre să-și fi uitat atât de mult de datorințele lor? Aproape de necrezut.

— Consulul României la Bitolia, Dnul Ibrăileanu, care se află în concediu în București a fost lovit eri de un atac de alienație mintală. Nefericitul consul dedea semne de nebunie încă de acum câteva săptămâni, din care cauză

a și fost sfătuit de familie să meargă în București să se caute.

Eri la orele 12 a fost intertat în ospiciul dlui dr. Suțu.

Familia a avizat ministerul afacerilor streine despre acest caz.

— **Ucis de tren.** Ni-se comunică: Un t en de marfă, între comuna Maria Radna și Milova a ucis eri între roate pe un cantonier cu numele Teodor Popovici, care la porunca stăpânitorilor își maghiarizase numele în Pogány, de origine din Radna. Nefericitul lasă după dînsul o văduvă cu trei orfani miitei.

— **Concurs pentru un stipendiu de stat.** „Tel. Rom.” publică concurs pentru un stipendiu de stat de 1000 cor. destinat pentru evalificațiunea mai înaltă a absolvenților de teologie din seminarul Arhiediecesan, cu termen de 30 zile. Celce va obține stipendiul trebuie să dea revers, că după terminarea studiilor universitare se va aplica în serviciul bisericeii, la postul ce i-se va destina prin autoritatea bisericească.

— **Foc mare în Glogovăț.** În vecinătatea Aradului este o comună mare nemțească numită Glogovăț (maghiarizată acum în Óthalom). Prin holarul cu grâne trece trenul. Un șir de stoguri, nu se știe din ce pricină, dar se dă cu socoteală că din schintețele trenului ce tocmai trecea după amezai pe arșița soarelui, fără veste au luat foc, care s'a lățit cu ințelea fulgerului, încât în 20 minute deși cinci șire de stoguri erau în flacări cari se vedeau și din Arad. Lășirea repede a focului a fost ajutată de un vânt puternic. S'au nimicit bucatle de peste an a 30 de familii, în preț de peste 40 000 cor.

Mai dureros și de mirat e oarecumva, cum nemții, mult mai precauți de altfel decât românii, și-au lăsat bucatle neasigurate. — Atragem și din acest caz trist luarea aminte a țărănilor noștri, cari își au încă pâinea pe câmp, să grăbească la societatea de asigurare „Transilvania” din Arad, și să-și asigure pe un preț de premiu bagatel, pâinea lor de peste an!

Fumători! E o mare economie de bani dacă cumpărați tuburi de țigarete dela firma de jos.

100 bucăți „Killing” liber de nicotină	08 cr.
100 „Tiszti”	10 „
100 „Delibáb”	12 „
100 „Riz Abbazia”	16 „
100 „Colibri”	18 „

Singurul depozit pentru Ungaria Harmathy Pál, magazin de țigarete Debreczen. 7000 bucăți se trimit francate.

Cereți preț curent.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cristalate 72 cr. Vă rugăm să fiți atenți la firmă.

Economie.

Grijile economice ale casei.

(Urmare).

2. Văd apoi gândul spre *crutare*. Dintre o mie de familii 999 se luptă cu năcazarile și neajunsurile, mai vartos acolo, unde bărbatul e om ușuratec și prădător. În așa loc bărbatul speșează sume mari pe lucruri netrebnice, fără a întreba, care obiect cât costă; acasă însă îi sunt toate scumpe. Astea omoară dintre mueri pe mii și mii, când ele trebuie să facă așa împărțeață, că cinci dinari să se ajungă în așa loc, unde 7 dinari s'ar recere, insinuindu-se tot într'acolo, cum ar putea să cruce mai bine ca spesele să nu fie mai multe, decât venitele; iar întru astfel de împrejurări nu e mirare, dacă mii și mii de stăpâne a caselor își perd sănătatea. Mângaierea s'a vă fie însă, că asta așa au voit înțeleptul Dumnezeu. La câți le-ar plăcea, dacă fără a lucra, pe fereastră li-s'ar purta mâncarea gata, s'au dacă ar tot încinge în sacul cu făina, și care pentru aceia nici să se golească ca a muerii vânduve din Sarepta Sidonului; sau dacă încălțămintele pruncilor așa mult ar ținea ca a izrailtenilor în pustie, — 40 de ani. Iar țânța suolimă a multora de acum e îngrijorată ca raiul cu atât mai mai plăcut să-l arate pentru voi, a căror locuitori nici când nu fomeză; de fertură n'au lipsă; unde paliul alb ca neaua nici când n'are lipsă de reparări și de îngrijiri; unde

chirie pentru nimic nu trebuie, căci acolo tot omul își are locul său de sculintă.

Și pe când nu e mare schimbare să se odihnească pe țărurile apei vieții acela, care și acum are locuința pompoasă pe țărurile răco-roasă ale mării; pe atunci săracilor, cari cu trudă își agonisesc pâinea uscată de toate zilele le este mângaiere sufletească, că dincolo de mormânt să pot odihni de multele suferințe ajunse în viață. Și cui i-a fost mucenicie vicața pe pământ, acelaia somnul veșnic, îi va fi dulce. Marta de 18 veacuri de ani nu au avut nimic neplăceri, căci în tronul Tatălui ceresc, cele mai frumoase locuri sunt designate pentru muerile cu frica lui Dumnezeu ca stăpâne bune a casei.

(Va urma.)

*

Budapesta, 30 Iulie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22—22.52
Săcară pe Oct.	18 58—18 60
Ovăs pe Oct.	16 42—16 44
Cucuruz pe Maiu	14 50—14 52

Prețul cereșelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu rou	
De Tisa — — — —	22 K. 70—24 K. 50 fl.
Din comitatul Albei — — — —	— — — — — — — — — —
De Pesta — — — —	22 > 70—23 > 40 >
Bănățenesc — — — —	22 > 90—23 > 50 >
De Bacica — — — —	22 > 60—23 > 40 >

BIBLIOGRAFIE.

— „Iobăgia”, volumul I din cartea dlui Ioan Russu-Ștrianul a apărut, conținând istoria iobăgiei până la finea secolului XV. Volumul se extinde peste 400 de pagini, octav mare, având următorul sumar: I. Subviziri, II. Ștefan cel sfânt, III. Regii din familia lui Arpad, IV. Oligarhia, V. Bula de aur, VI. Oroșe și comitate, VII. Dinastiile străine și oligarhiile, VIII. Cneșii și voievzii români, IX. Întâia răscoală țărănească, X. Uneltirile oligarhiilor, XI. Influența husiților, XII. Ioan Corvinul, XIII. Matei Corvinul, XIV. Decadența, XV. Închelare.

Se poate procura dela administrația „Tribunei”. Prețul unui exemplar 3 coroane, ediție de lux 5 cor. plus 30 filerți porto.

Poșta Redacției.

I. S. Serajevo. Mulțumim pentru corespondență și vă rugăm să ne trimiteți și dealtădată, mai ales știri cari privesc viața românească de acolo.

Poșta Administrației.

Dimitrie Sucigan. Șeitin. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1909. — Sigil poți comanda dela firma: Bienenstock Lipot și fiu. Budapesta Deák F. u. 17. Mai nainte însă cere dela ei Preț-curent. (Arjegyzék)

Florea Popa, Șeitin. Am primit 4 cor. ca abonament pe anul întreg 1908.

Gavril Rațiu, Târnova. Am primit 4 cor. ca abonament pe anul întreg 1908.

Flore Toma, Mișca. Carte de lege comună poți comanda dela Paul Rotariu, avocat în Timișoara.

George Faur. H. Kristyor. Am primit 4 cor. din care 2 cor. s'a computat pe sem. II 1907 și 2 cor. pe sem. I 1908.

Ilie Muntean, T. Murány. Am primit 4 cor. ca abonament pe anul întreg 1908.

Simeon și Achim Matesoane Kernyecs. Am primit 4 cor. ca abonament pe anul întreg 1908.

Pavel Maght, Soceni. Am primit 2 cor. ca abonament până la finea anului 1908.

George Dirlea, Galșa. Am primit 4 cor. ca abonament pe anul întreg 1908.

Basil Heuzel, Verespatak. Am primit 2 cor. ca abonament pe sem. II 1908.

Redactor responsabil provizor Sever Boca.
Editor proprietar George Nichin.

Ca practicant

amă loc un tiner din familie bună, absolvent de cel puțin 3 clase gimnaziale sau reale la firma **Ioan Comșa & fiu în Seliște.**

Se caută

2 ucenici

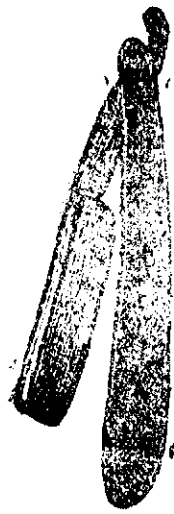
intr'o neguțătorie de modă și spețerle și **1 ucenic** pentru neguțătorie de fer. Doritorii să se adreseze la comersantul

TEOFIL FAUR în Abrudbánya.

Se caută

un învățacel român

în etate de 14 ani, să știe vorbi și scria ungurește. Doritorii să se adreseze la **Vasile Ciorogariu, comersant în R.-Pécska.**

In atențiunea medicilor și a barbierilor.

În primul atelier din Ardeal de ascuțit cu putere electrică, se ascuț și se melirează cu prețuri moderate tot felul de instrumente medicale și de barbier. Instrumentele trimise pe postă se ascuț în 24 de ore.

Solicităm încrederea binevoitoare rămân cu stimă:

Exner Sándor

NAGY-SZEBEN. Kleine Ring 25.

Sanatorul

ȘI

hidroterapia

Doctorului **RÁCZ ÖDÖN**

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

Telefon 639.

Deschis în decursul anului întreg pentru bolnavi interni și externi.

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbogen, de etină și minerale. Tratament cu aer cald, dulapuri de aburi, cură de nămol de Pöstyén. Băi de nămol de Franzesbad, cu nămol original. Impachetări cu nămol. Inhalatiuni. Masaje cu vibrații. Cură de slăbire și îngreșare. Să recomandă la: nervositate, istovire de orice fel, afecțiuni de stomac, intestinale, ioină, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară. Rezultate excelente.

Supraveghiera permanentă medicală; prețuri ieftine.

PENSIUNE (locuință și alimentare) pe zi 3—5—7 coroane.

Cu plăcere ofere prospecte și lămuriri

Dr. R á c z Ö d ö n

proprietarul și conducătorul institutului.

A n u n ț .

Am onoare a aduce la cunoștința on. publică în comuna Agriș se află de vânzare

VAR

calitate mai bună

cu preț moderat, cu vagon sau cu trăsură. Piatra de var se primește îndărăt în prețul varului. Cumpărătorii să se adreseze la **Romul Motorca, preot, Agriș, u. p. Ternova.**

Licitațiune minuendă.

În urma încuviințării Ven. Conzistor de dno 28 Iunie (11 Iulie) a. c. Nr. 4291/1908 să publică licitațiune minuendă pentru edificarea unei sale de învățământ din comuna Șistaroveți ppiatul Lipova.

Terminul de licitațiune să desige pe Duminică în 20 Iulie st. v. (2 August st. n) a. c. la 2 oare p. m. în localul sŃtei biserici.

Prețul de esclamare 3815 cor. 14 fil.

Comuna bis. are să dea întreprinzătorului — conform proiectului de spese — cărămidă, peatră și năsipul necesar.

Doritorii de a licita au să depună în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile vadiu de 10% dela prețul de exlamare.

Comuna bisericescă își rezervă dreptul de a primi pe acel reflectant în care va avea mai multă încredere.

Planul de zidire și proiectul de spese se poate vedea la oficiul parohial din loc.

Reflectanții nu pot pretinde diurne ori spese de călătorie pentru prezentare și participare la licitațiune.

Dat din ședința com. paroh. din Șistaroveți, ținută în 13/26 Iulie 1908.

Comitetul parohial.

Cântarea înaltă sufletul!

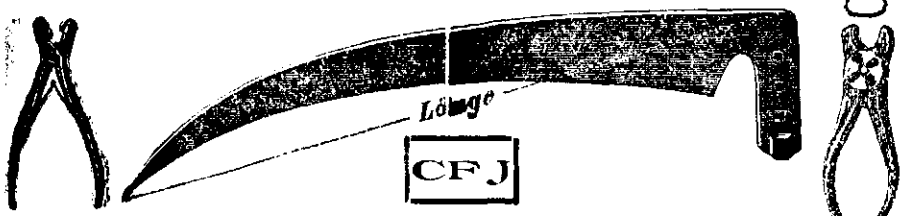
GEORGE DIMA: Cele mai frumoase compozițiuni de caracter bisericesc și lumesc pentru cântare și pian, coruri mixte și de bărbați etc. ale acestui măestru al muzicii au apărut la

H. ZEIDNER în Brașov. Catalog gratuit!

În aceeași librărie este un sortiment bogat în cărți literare românești, de utensilii pentru scris și desen, deposit de hârtie, și despre aceste se află catalog, care se trimite gratuit.

CAROL F. JICKELI, Sibiu

(LA COASA DE AUR).

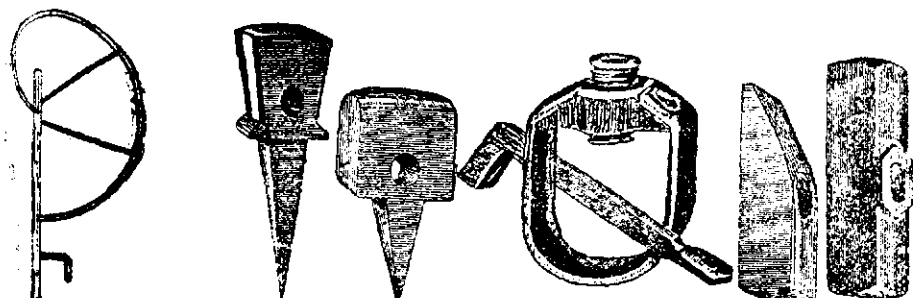
Clește de marcat oile 1 b. c. 4-12

Coase	Lungimea	70	75	80	85	90 cm
	1 bucată C.	1-60	1-60	1-60	2-—	2-—

Clește american pentru botul porcelor 1. buc. C. —70
100 de inele laele C. —60

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă eu schimb orice coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta, în decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra!

Nicovale pt. coase.	Țiitoare de coase.	Ciocane pentru coase.
Forma fig. 2 3 4 5	à 250 800	Fig. 6 à 300 grame.
1 buc. C.	—96 —86 —14 —86 —90	1-—

Nicovalele și ciocanele pentru coase se vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale, să schimbă. — La nicovalele și ciocanele de coasă să fim atenți la insigniul meu comercial scutit în lege.

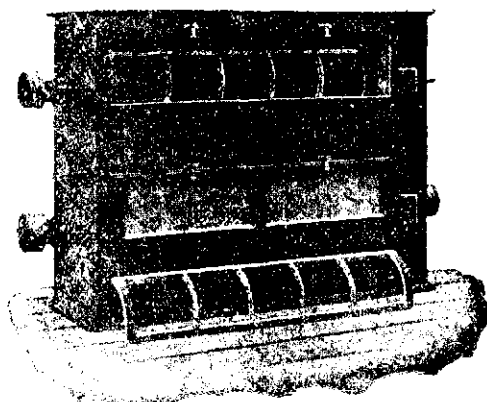
Țiitoare pentru ouți de coase, emailate pe din lăuntru și pe din afară, 1 buc. C. —42 și suflăte cu zink, foarte durabile, 1 buc. C. —50. Cuți de coasă dela 10 fil. în sus, în asortiment bogat, 1 buc. C. —40. Cuți de Bergamo albastre-negre, insigniul **CFJ** 1 buc. C. —80. Coade de coase pentru coase de cereale, 1 bucată C. —96. Greble de fer pentru coasa de cereale, de șirofat pe coadele simple de coase de lemn, 1 bucată C. 1-40. Țeve de gâtlej contra umflării vitelor, pentru vite Cor. 6-80, pentru viței Cor. 6-20.

FRANZ WINGLER

FABRICĂ DE MAȘINI ȘI CONSTRUCȚII DE MORI

— **Becicherecul - mare (Nagybecskerek)** —

construește orice fel de mașini agricole, vânturători, mașini de mestecat făină, suluri, site numite:

„VICTORIA“ cele mai simple site ale prezentului cari se deosebesc prin faptul că sunt ieftine, ocupă loc puțin, reclamă forțe puține, sunt de o mare productivitate, pregătesc făini curate sau amestecate, reclamă puțină mătase, funcționează fără izbituri și se pot întrebuința mai cu seamă la măcinatul automatic, neted și dela orice înălțime.

Doritorii vor primi certificate și preț-curenturi. Corespondența în limba ungrească și nemțescă.

Domnul

Szanád, 24 Maiu 1908.

WINGLER FERENCZ, fabricant
Becicherecul - mare.

Moara mea montată cu sitele brevetate «Victoria» corespunde tuturor cerințelor morăritului modern. Sitele ocupă loc puțin, reclama forțe mici, sunt de o mare productivitate, sitele corespund tuturor cerințelor, sunt frumoase și curate.

Oriunde voi găsi prilejul voi recomanda sitele fabricate de dv. ca fiind achiziția cea mai modernă a tehnicii moderne.

Cu deosebită stimă:

Kalmár Gyula.

Nu mai sunt bătăături!

(Ochi de găină).

Cine voiește să scape de bătăăturile dureroase să folosească

„Anti-Klavin“

care prin compoziția ei chimică e cea mai eficace și mai bună.

După a doua întrebuintare bătăăturile

:: :: vor dispărea necondiționat. :: ::

Nenumărate scrisori de mulțumire și recunoștință.

Prețul unui tub : 80 fileri.

O față cu pistrui o face albă ca zăpada,

Apa americană contra pistruiilor de Dr. HYAM

și

Săpunul american contra pistruiilor de Dr. HYAM

Depositul principal :

Dr. Vámos și Fűredi

drogherie și parfumerie.

AZ „ANGYALHOZ“.

Pécs. Pécs.

Grosz Nagy Ferencz,

farma- cist :: **Debreczen** :: farmacia ::
„Arany egyszervu“

Hajduság
Bajazpedrű.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuintezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materie neunsuroasă. Efec-
tul se vede foarte iute și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 50 fil. Prin poștă
se trimite numai 3 borcane cu
2-15 Cor. Cu rambursă grauit.

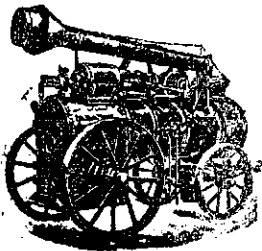
MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înă-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.

Deschidere de magazin de mașini.

Aduc cu stimă la cunoștință on. mele clientele, că în
le-gătură cu atelierul meu de lăcătușerie, am deschis un
magazin de mașini economice și de cusut,
unde țin exclusiv mașini de prima calitate pe care
:: :: le vând în bani gata și în rate. :: ::

Rog pe on. public să mă sprijinească și în această întreprindere,
pentru ce le voi fi recunoscător prin
aceea, că în calitate de specialist, voi
desface numai marfă potrivită cu te-
renul nostru, și înainte de a se vinde
e bine examinată în atelierul meu.

Țin în depozit mașini de sămă-
nat și pluguri, tăietoare de napi

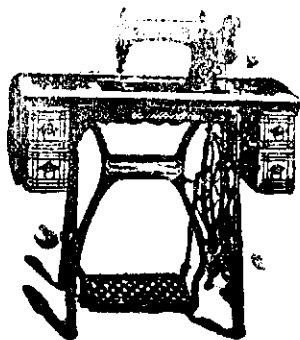
și seceră, grapă, sfărâtoare de cucuruz, presă de vin etc.

Recomand mai departe practicele

mașini de cusut

și ace de cusut pentru ecestea,
elastic și curele, uleiuri și tot
felul de părți de mașină.

Mai fac tot felul de lucruri de
lăcătușerie
pregătesc: grilagiuri de fer, porți
de fer arme, balanțe, pompe de
fântâni, stropitoare de struguri,
reparaturi de mașini de aburi etc.

Recomand on. public pentru îmblătit, mașinele mele
de îmblătit cu aburi, conduse însuși de mine pe care o
dau cu chirie.

Solicitând părtinirea on. public, rămân cu stimă :

ALEXANDRU NAGY
PANKOTA. (PÂNCOTA).

Bufet cu mâncări reci. Toată noaptea deschis.

Avis!

Am onoare a aduce la cunoștința on. publică că am luat
în primire localul „KIS PIPA“ din strada Salacz Gyula
și adoptându-l din nou, lărgindu-i încăperile, îl voi preface
într-o cafenea modernă și îl voi

deschide

supt firma de

CAFE EMKE

:: în ziua de 1 August ::

Principiul meu de căpetenie va fi de-a servi băuturi curate
și nefalsificate, mâncări reci și de-a câștiga
încrederea on. public prin serviciu punctual.

Avem localuri deosebite pentru societăți!

Zilnic va cânta un taraf de lăutari țigani de I-a forță.

Rog on. public să-mi frecventeze localul cât mai des

Weinberger Lajos,
proprietarul cafenelei „EMKE“.

In localul meu se vor găsi toate ziarele din
țară streinătate la dispoziția onor. public.